

32001D0235

24.3.2001.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 85/13

**ODLUKA VIJEĆA****od 8. ožujka 2001.****o načelima, prioritetima, privremenim ciljevima i uvjetima sadržanim u Pristupnom partnerstvu s Republikom Turskom**

(2001/235/EZ)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

većinom poduzeti odgovarajuće mjere u vezi s pretpri-  
stupnom pomoći.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 390/2001 od  
26. veljače 2001. o pomoći Turskoj u okviru pretpri-  
stupne strategije, a posebno o uspostavljanju Pristupnog partnerstva <sup>(1)</sup>,  
a posebno njezin članak 2,(4) Vijeće za pridruživanje između EZ-a i Turske odlučilo je  
da će provedbu pristupnog partnerstva za Tursku prema  
potrebi pratiti tijela osnovana na temelju Sporazuma o  
pridruživanju.

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

(5) Redovito izvješće Komisije iz 2000. sadrži objektivnu  
analizu priprema Turske za članstvo i određuje niz prio-  
ritetnih područja za daljnje djelovanje.

budući da:

(1) Europsko vijeće u Helsinkiju izjavilo je: „Turska je država  
kandidatkinja koja će se pridružiti Uniji na temelju istih  
kriterija koji se primjenjuju na druge države kandidatki-  
nje. Na temelju postojeće europske strategije Turska će,  
kao i ostale države kandidatkinje imati koristi od pretpri-  
stupne strategije kako bi potaknula i poduprla svoje  
reformе.” Na temelju prethodnih zaključaka Europskog  
vijeća sastavit će se Pristupno partnerstvo kao ključna  
značajka takve strategije.(6) Kako bi se pripremila za članstvo, Turska bi trebala izra-  
diti nacionalni program za usvajanje pravne stečevine.  
Tim bi programom trebalo utvrditi rokove za postizanje  
prioriteta i primarnih ciljeva utvrđenih u Pristupnom  
partnerstvu,

ODLUČILO JE:

(2) Uredbom (EZ) br. 390/2001 propisuje se da Vijeće na  
prijedlog Komisije kvalificiranom većinom odlučuje o  
načelima, prioritetima privremenim ciljevima i uvjetima  
sadržanima u pojedinačnom Pristupnom partnerstvu koje  
će biti podneseno Turskoj, kao i o njegovim naknadnim  
značajnim prilagodbama.*Članak 1.*U skladu s člankom 2. Uredbe (EZ) br. 390/2001, načela, prio-  
riteti, privremeni ciljevi i uvjeti sadržani u Pristupnom part-  
nerstvu za Tursku utvrđeni su u Prilogu koji čini sastavni dio  
ove Odluke.(3) Pomoć Zajednice uvjetovana je ispunjavanjem ključnih  
elemenata, a posebno napretkom u ispunjavanju kriterija  
iz Kopenhagena. Ako neki ključni element nije ispunjen,  
Vijeće može na prijedlog Komisije kvalificiranom*Članak 2.*Provedba Pristupnog partnerstva prati se prema potrebi u tije-  
lima osnovanim na temelju Sporazuma o pridruživanju te u  
nadležnim tijelima Vijeća kojima Komisija redovito dostavlja  
izvješća.<sup>(1)</sup> SL L 58, 28.2.2001., str. 1.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. ožujka 2001.

Za Vijeće  
Predsjednik  
K. LARSSON

---

## PRILOG

## TURSKA: PRISTUPNO PARTNERSTVO 2000.

## 1. UVOD

Europsko vijeće u Helsinkiju (10. i 11. prosinca 1999.) pozdravilo je pozitivne pomake u Turskoj kao i njezinu namjeru nastavljanja s reformama kojima je cilj ispunjavanje kriterija iz Kopenhagena. Turska je država kandidatkinja koja će se pridružiti Uniji na temelju istih kriterija koji se primjenjuju na druge države kandidatkinje.

Europsko vijeće je na sastanku u Helsinkiju odlučilo da će Pristupno partnerstvo biti sastavljeno „na temelju prethodnih zaključaka Europskog vijeća”. Ono će sadržavati prioritete na koje se moraju usredotočiti pripreme za pristupanje s obzirom na političke i gospodarske kriterije te obveze države članice zajedno s nacionalnim programom za usvajanje pravne stečevine.

Europsko vijeće je na sastanku u Luxembourg 1997. odlučilo da će Pristupno partnerstvo biti ključna značajka pojačane pretpripruvene strategije koja će mobilizirati sve oblike pomoći državama kandidatkinjama u okviru jedinstvenog okvira. Na taj način EU usmjerava svoju pomoć specifičnim potrebama svake kandidatkinje kako bi pružila pomoć za prevladavanje određenih problema vezanih uz pristupanje.

U potpunosti u skladu s tim pristupom, Komisija je 26. srpnja 2000. predložila uredbu o uspostavljanju jedinstvenog okvira za koordiniranje svih izvora financijske pomoći EU-a Turskoj za pretpripruvene potrebe, a posebno o uspostavljanju Pristupnog partnerstva. Ova okvirna uredba za Tursku sastavljena je po modelu Uredbe za deset država kandidatkinja iz srednje i istočne Europe. (Uredba Vijeća (EZ) br. 622/98 (SL L 85, 20.3.1998., str. 1.).

Prvo Pristupno partnerstvo bit će predviđeno u Uredbi Vijeća o uspostavi Pristupnog partnerstva za Tursku. To je Pristupno partnerstvo predložila Komisija nakon savjetovanja s Turskom i na temelju načela, prioriteta, privremenih ciljeva i uvjeta o kojima je odlučilo Vijeće. Ono uzima u obzir analizu napretka Turske prema članstvu iz redovitog izvješća iz 2000.

## 2. CILJEVI

Svrha Pristupnog partnerstva je u jedinstvenom okviru utvrditi prioritetna područja za daljnje djelovanje koja su utvrđena u Komisijinom redovitom izvješću iz 2000. o napretku koji je Turska postigla prema članstvu u Europskoj uniji, raspoloživa financijska sredstva za pružanje pomoći Turskoj kako bi provela te prioritete i uvjete koji će se primjenjivati na tu pomoć. Ovo Pristupno partnerstvo pruža osnovu za niz instrumenata politike koji će se koristiti kako bi se pomoglo državama kandidatkinjama u njihovim pripremama za članstvo. Očekuje se da Turska na temelju ovog Pristupnog partnerstva prije kraja godine usvoji nacionalni program za usvajanje pravne stečevine. On nije sastavni dio ovog Partnerstva ali prioritete koje sadrži trebali bi biti u skladu s njim.

## 3. NAČELA

Glavna prioritetna područja utvrđena za svaku pojedinu državu kandidatkinju odnose se na njezinu sposobnost preuzimanja obveza ispunjavanja kriterija iz Kopenhagena u kojima se navodi da članstvo zahtijeva:

- da država kandidatkinja postigne stabilnost institucija koje jamče demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te poštovanje i zaštitu manjina,
- postojanje djelotvornog tržišnoga gospodarstva, kao i kapacitet odupiranja konkurentskim pritiscima i tržišnim silama unutar Unije,
- sposobnost preuzimanja obveza članstva, uključujući pridržavanje ciljeva političke, ekonomske i monetarne unije.

Europsko vijeće je na sastanku u Madridu 1995. naglasilo potrebu da države kandidatkinje prilagode svoje administrativne strukture kako bi se osigurala usklađena provedba politika Zajednice nakon pristupanja. U Luxembourg je naglašeno da je uključivanje pravne stečevine u zakonodavstvo potrebno, ali samo po sebi ne i dovoljno; potrebno je osigurati njezinu stvarnu primjenu.

Europsko vijeće je na sastanku u Helsinkiju potvrdilo uključujuću prirodu pristupnog procesa koji obuhvaća 13 država kandidatkinja unutar jedinstvenog okvira. Države kandidatkinje sudjeluju u pristupnom procesu na ravnopravnoj osnovi. Europsko vijeće je izjavilo da one moraju prihvatiti vrijednosti i ciljeve Europske unije kako su utvrđeni u Ugovorima. U tom smislu Europsko vijeće je istaknulo načelo mirnog rješavanja sporova u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda i pozvalo države kandidatkinje da učine sve kako bi se razriješili svi neriješeni granični sporovi te ostala uz to vezana pitanja. Ako to nije moguće, u razumnom vremenu trebaju iznijeti spor pred Međunarodni sud.

Europsko vijeće je također zaključilo da će razmotriti situaciju vezanu uz sve neriješene sporove, posebno u pogledu posljedica na proces pristupanja te kako bi se poduprlo njihovo rješavanje na Međunarodnom sudu, najkasnije do kraja 2004.

Nadalje, Europsko vijeće naglasilo je da će Turska imati koristi od pretpristupne strategije kako bi potaknula i poduprla vlastite reforme uključujući i pojačani politički dijalog, s naglaskom na napredak prema ispunjavanju političkih kriterija za pristupanje posebno u vezi s ljudskim pravima kao i pitanjima iz stavka 4. te stavka 9. točke (a) zaključaka iz Helsinkija; u tom duhu Europska unija potiče Tursku, zajedno sa svim strankama, da nastavi pružati potporu glavnom tajniku UN-a u njegovim naporima da uspješno zaključi postupak koji ima za cilj sveobuhvatno rješenje pitanja Cipra.

#### 4. PRIORITETI I PRIVREMENI CILJEVI

U redovitim izvješćima Komisije istaknut je opseg napora koje države kandidatkinje još uvijek moraju učiniti u određenim područjima kako bi se pripremile za pristupanje. Takva situacija zahtijeva definiranje privremenih ciljeva u smislu prioriteta od kojih svaki treba biti popraćen preciznim ciljevima koji se određuju u suradnji s dotičnim državama, a postizanje kojih će uvjetovati količinu pružene pomoći te napredak pregovora koji su u tijeku s nekim zemljama i otvaranje novih pregovora s drugima. Prioriteti i privremeni ciljevi u Pristupnom partnerstvu podijeljeni su na dvije skupine – kratkoročne i srednjoročne. Oni koji su navedeni među kratkoročnima izabrani su na temelju činjenice da je realno očekivati da ih Turska može postići ili ostvariti značajan napredak u njihovom postizanju do kraja 2001. Za prioritete koji su navedeni među srednjoročnima očekuje se da će za njihovo postizanje biti potrebno više od godinu dana, iako bi rad na njima, kadgod je to moguće, također trebao početi tijekom 2001.

U Pristupnom su partnerstvu navedena prioritetna područja u pripremama Turske za članstvo. Turska će se ipak morati suočiti sa svim pitanjima navedenima u redovitom izvješću. Također je važno da Turska ispuni obveze usklađivanja zakonodavstva i primjene pravne stečevine u skladu s obvezama preuzetim u Sporazumu o pridruživanju, carinskoj uniji i uz to povezanim odlukama Vijeća za pridruživanje između EZ-a i Turske npr. o trgovinskom režimu za poljoprivredne proizvode. Valja podsjetiti da preuzimanje pravne stečevine u zakonodavstvo samo po sebi nije dovoljno; također će biti potrebno osigurati da se ono u stvarnosti primjenjuje u skladu s istim standardima koji vrijede unutar Unije. U svim područjima dolje navedenima postoji potreba za vjerodostojnom i učinkovitom provedbom i izvršenjem pravne stečevine.

Na temelju analize iz redovitog izvješća Komisije za Tursku utvrđeni su sljedeći kratkoročni i srednjoročni prioriteti te privremeni ciljevi.

##### 4.1. **Kratkoročno razdoblje (2001.)**

###### *Pojačani politički dijalog i politički kriteriji*

- U skladu sa zaključcima iz Helsinkija, u kontekstu političkog dijaloga, pružiti snažnu potporu glavnom tajniku UN-a u njegovim naporima da uspješno zaključi postupak koji ima za cilj pronalaženje sveobuhvatnog rješenja pitanja Cipra kako je navedeno u točki 9. podtočki (a) zaključaka iz Helsinkija.
- Pojačati pravna i ustavna jamstva na pravo slobode izražavanja u skladu s člankom 10. Europske konvencije o ljudskim pravima. U tom kontekstu suočiti se s pitanjem onih osoba koje su u zatvoru, a osuđene su zbog izražavanja nenasilnih mišljenja.
- Pojačati pravna i ustavna jamstva na pravo slobode udruživanja i mirnog okupljanja te potaknuti razvoj civilnog društva.
- Pojačati pravne odredbe i poduzeti sve potrebne mjere kako bi se ojačala borba protiv mučenja i osiguralo poštovanje Europske konvencije za sprečavanje mučenja.
- Nastaviti usklađivanje pravnih postupaka o pritvoru s odredbama Europske konvencije o ljudskim pravima i preporukama Odbora za sprečavanje mučenja.
- Jačati mogućnosti prava na pravnu zaštitu u slučaju svih povreda ljudskih prava.
- U suradnji s pojedinačnim zemljama i međunarodnim organizacijama intenzivirati osposobljavanje u vezi s pitanjima zaštite ljudskih prava za službenike zadužene za izvršenje zakona.
- Poboľjšati rad i učinkovitost sudova u skladu s međunarodnim standardima, uključujući i Državni sud za sigurnost. Pojačati posebno osposobljavanje sudaca i tužitelja o zakonodavstvu Europske unije, uključujući i područje ljudskih prava.
- Održati *de facto* moratorij na smrtnu kaznu.

- Ukloniti sve pravne odredbe koje turskim građanima zabranjuju služenje materinskim jezikom u televizijskim i radijskim programima.
- Razviti sveobuhvatan pristup kako bi se smanjile regionalne razlike, a posebno kako bi se poboljšala situacija na jugoistoku, radi pružanja boljih gospodarskih, društvenih i kulturnih prilika svim građanima.

#### *Gospodarski kriteriji*

- Osigurati provedbu programa smanjivanja inflacije i strukturne reforme usuglašenog s MMF-om i Svjetskom bankom, a posebno osigurati kontrolu javne potrošnje.
- Nastaviti s brzom provedbom reforme financijskog sektora s ciljem jamčenja transparentnosti i nadzora.
- Pripremiti pretpristupni postupak fiskalnog nadzora koji se sastoji od godišnje obavijesti o fiskalnom stanju u skladu s postupcima EU-a i predstavljanje pretpristupnoga gospodarskog programa (PGP). Cilj PGP-a je pripremiti zemlju za pristupanje pomoću sveobuhvatnoga gospodarskog programa.
- Nastaviti s poljoprivrednim reformama.
- Nastaviti privatizaciju subjekata u državnom vlasništvu imajući u vidu socijalnu komponentu.

#### *Unutarnje tržište*

- Prava na intelektualno i industrijsko vlasništvo: nastaviti s usklađivanjem zakonodavstva o intelektualnom vlasništvu i pojačati borbu protiv piratstva.
- Slobodno kretanje roba: ubrzati usklađivanje s europskim standardima, certificiranje te ocjenu sukladnosti i označivanje; opremom i osposobljavanjem započeti jačati postojeći nadzor tržišta i strukture za ocjenu sukladnosti; ubrzati poslove vezane uz određene sektore (prehrambeni i farmaceutski proizvodi, kozmetika, tekstil) i okvirno zakonodavstvo koje prenosi načela novog i globalnog pristupa te stvara usklađenu administrativnu infrastrukturu; ukloniti tehničke prepreke trgovini.
- Tržišno natjecanje: prilagoditi zakonodavstvo koje određuje odgovornost kontrole državnih potpora kako bi se stvorila osnova za transparentnost i redovito praćenje državnih potpora.
- Javna nabava: započeti usklađivanje s pravnom stečevinom, posebno tako da sustav nabave postane transparentniji i odgovorniji.

#### *Porezi*

- Započeti usklađivanje trošarina i PDV-a, posebno u pogledu stopa, opsega izuzetih transakcija, oporezivog opsega i porezne strukture; osigurati da nove porezne mjere budu u skladu s načelima pravila ponašanja za oporezivanje poduzeća te ukinuti sve diskriminirajuće mjere.

#### *Poljoprivreda*

- Razviti djelotvorne zemljišne knjige, sustave za identifikaciju životinja, sustave biljnih putovnica te poboljšanje administrativnih struktura kako bi se pratila poljoprivredna tržišta i provele ekološke i strukturne mjere te mjere ruralnog razvoja.
- Uspostaviti prikladnu strategiju usklađivanja sa zakonodavstvom Zajednice u području veterinarstva i fitosanitarnom području pri čemu je prvi prioritet usklađivanje zakonodavstva koje bi pomoglo u suzbijanju bolesti biljaka i životinja te poboljšalo sposobnost provedbe, posebno laboratorijskog ispitivanja, postupaka inspekcije i institucija za inspekciju.

#### *Ribarstvo*

- Uspostaviti administrativne strukture za praćenje iskorištavanja ribljih resursa, tržišni i strukturalni razvoj putem politike upravljanja resursima, inspekcije i kontrolnih mjera te poboljšanja registra ribarske flote.

#### *Promet*

- Usvojiti program za prenošenje pravne stečevine u području prometa.
- Početi s usklađivanjem zakonodavstva vezanog uz standarde u području pomorske sigurnosti; primjenjivati i provoditi sigurnosne standarde.

- Usvojiti plan djelovanja za pomorski promet u vezi s praćenjem klasifikacijskih društava i poboljšanja učinkovitosti turskog registra zastava.
- Započeti s jačanjem pomorske uprave, posebno one vezane uz državnu kontrolu zastava.

#### *Statistika*

- Usvojiti strategiju za daljnji razvoj statistike, posebno demografske i socijalne statistike, regionalne statistike, poslovne statistike te statistike u području vanjske trgovine i poljoprivrede.
- Uskladiti poslovni registar sa standardima EU-a.

#### *Zapošljavanje i socijalna pitanja*

- Usvojiti strategiju i detaljan program usklađivanja s pravnom stečevinom Zajednice.
- Nastaviti s pojačanim ulaganjem napora u rješavanje problema rada djece.
- Osigurati postojanje uvjeta za aktivan i autonoman socijalni dijalog, *inter alia*, tako da se osigura poštovanje prava sindikata te ukidanjem restriktivnih uredbi koje se odnose na aktivnosti sindikata.
- Podupirati napore socijalnih partnera koje ulažu u jačanje kapaciteta za razvijanje i provedbu pravne stečevine.

#### *Energija*

- Uspostaviti program za usvajanje pravne stečevine u području energije.
- Uspostaviti neovisno regulatorno tijelo za sektore električne energije i plina; dodijeliti mu ovlasti i sredstva za učinkovito provođenje zadaća.
- Pripremiti se za uspostavu unutarnjeg energetskeg tržišta, posebno direktiva o električnoj energiji i plinu te otvaranje tržišta.

#### *Telekomunikacije*

- Uskladiti se s pravnom stečevinom u područjima izdavanja dozvola, međusobnog povezivanja i univerzalnih usluga, nastaviti raditi na liberalizaciji.
- Poticati jačanje kapaciteta neovisnog regulatornog tijela tj. podupirati njegovu sposobnost provedbe propisa.

#### *Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata*

- Pripremiti klasifikaciju NUTS u skladu s pravilima Zajednice.
- Usvojiti strategiju za razvoj učinkovite regionalne politike.
- U izbor projekata početi uvoditi kriterije regionalne politike u procesu planiranja u Turskoj.

#### *Kulturna i audiovizualna politika*

- Započeti s usklađivanjem zakonodavstva u području audiovizualne politike, posebno u vezi s Direktivom o televiziji bez granica.

#### *Okoliš*

- Usvojiti detaljan program prenošenja pojedinačnih direktiva pravne stečevine.
- Prenijeti u nacionalno zakonodavstvo Direktivu o procjeni učinka na okoliš.
- Izraditi plan za financijske investicije (po pojedinačnim direktivama) na temelju procjena troškova usklađivanja i realnim izvorima javnih i privatnih financijskih sredstava za svaku godinu posebno.

#### *Pravosuđe i unutarnji poslovi*

- Razviti programe informiranja i podizanja svijesti o zakonodavstvu i praksama u Europskoj uniji u području pravosuđa i unutarnjih poslova.
- Pojačati borbu protiv organiziranog kriminala, trgovine drogom i korupcije te ojačati kapacitete za suzbijanje pranja novca.

*Carine*

- Nastaviti usklađivati zakonodavstvo o slobodnim zonama i osigurati provedbu novog Carinskog zakonika i njegovih provedbenih odredaba.

*Jačanje kapaciteta uprave i pravosuđa*

- Pojačati kapacitete javne uprave za usvajanje, provedbu, i upravljanje pravnom stečevinom posebno pomoću osposobljavanja i odgovarajuće koordinacije između ministarstava, uključujući i razvijanje učinkovite granične kontrole kako bi se spriječilo ilegalna imigracija te ilegalna trgovina ljudima i drogom.
- Ubrzati modernizaciju javne uprave uključujući jačanje relevantnih administrativnih institucija.
- Ojačati funkcije financijske kontrole, poboljšati učinkovitost carinske uprave i modernizirati poreznu upravu te ojačati kapacitete za borbu protiv prijevara; poboljšati kontrolu u veterinarstvu i fitosanitarnom području također i na granici, restrukturirati i unaprijediti administraciju u području kontrole hrane, poboljšati rad sudstva i dalje promicati osposobljavanje sudstva u pravu Zajednice i njegovoj primjeni.
- Usvojiti pravni, administrativni i proračunski okvir (priručnik za reviziju i revizijski postupak) za upravljanje programima.

**4.2. Srednjoročno razdoblje***Pojačani politički dijalog i politički kriteriji*

- U skladu sa zaključcima iz Helsinkija u kontekstu političkog dijaloga te poštujući načelo mirnog rješavanja sporova u skladu s Poveljom UN-a uložiti sve napore kako bi se riješili svi granični sporovi i druga povezana pitanja kako je navedeno u točki 4. zaključaka iz Helsinkija.
- Svim osobama jamčiti puno uživanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda bez diskriminacije i bez obzira na njihov jezik, rasu, boju, spol, političko mišljenje, filozofsko uvjerenje ili vjeru. Nastaviti stvarati uvjete za uživanje slobode mišljenja, savjesti i vjere.
- Preispitati turski Ustav i druge relevantne zakone radi jamčenja prava i sloboda svim građanima Turske kako je navedeno u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava; osigurati provedbu takvih pravnih reformi i usklađenost s praksom u državama članicama EU-a.
- Ukinuti smrtnu kaznu, potpisati i ratificirati Protokol 6. Europske konvencije o ljudskim pravima.
- Ratificirati Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima i njegov neobvezni Protokol te Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima.
- Uskladiti uvjete u zatvorima sa Standardnim minimalnim pravilima UN-a za postupanje prema zatvorenicima te ostalim međunarodnim standardima.
- Uskladiti ustavnu ulogu Vijeća za nacionalnu sigurnost kao Vladinog savjetodavnog tijela s praksom u državama članicama EU-a.
- Ukinuti izvanredno stanje na jugoistoku koje je još na snazi.
- Osigurati kulturnu raznolikost i jamčiti kulturna prava svim građanima neovisno o njihovom podrijetlu. Trebalo bi ukinuti sve zakonske odredbe koje su prepreka uživanju ovih prava, uključujući i u području obrazovanja.

*Gospodarski kriteriji*

- Dovršiti proces privatizacije.
- Dovršiti reformu poljoprivrednog i financijskog sektora.
- Osigurati održivost mirovinskog sustava i sustava socijalne sigurnosti.
- Osigurati rast opće razine obrazovanja i zdravlja, pridajući posebnu pozornost mlađim generacijama i nerazvijenim regijama.

*Unutarnje tržište*

- Slobodno kretanje robe: dovršiti usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a; dovršiti usklađivanje s europskim standardima; dovršiti jačanje postojećih struktura za certificiranje, nadzor tržišta i ocjenu sukladnosti.

- Pravo poduzeća: dovršiti usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a.
- Zaštita podataka: dovršiti usklađivanje i provoditi zakonodavstvo.
- Slobodno kretanje kapitala: dovršiti usklađivanje posebno tako da se uklone ograničenja za strane ulagatelje.
- Tržišno natjecanje: dovršiti usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području državnih potpora uključujući regionalne programe pomoći te uskladiti zakonodavstvo u području monopola i poduzeća koja uživaju posebna prava.
- Javna nabava: dovršiti usklađivanje s pravnom stečevinom Zajednice; osigurati učinkovitu provedbu i izvršavanje.

#### *Porezi*

- Dovršiti usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a.

#### *Poljoprivreda*

- Dovršiti pripreme za pravnu stečevinu Zajednice u području poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja.
- Osuvremeniti tvornice za preradu hrane (tvornice za preradu mesa i proizvodnju mliječnih proizvoda) kako bi se ispunili higijenski standardi i standardi javnog zdravlja EU-a te nastaviti s osnivanjem institucija za testiranje i dijagnostiku.

#### *Ribarstvo*

- Dovršiti s razvojem kapaciteta za primjenu i provedbu zajedničke ribarstvene politike.
- Nastaviti s unapređivanjem ukupnih standarda kvalitete i sigurnosti proizvoda ribarstva u Turskoj.

#### *Promet*

- Dovršiti usklađivanje zakonodavstva u području cestovnog prometa (pristup tržištu, sigurnost u cestovnom prometu, pravila za opasne tvari i porezi), željeznica, zračnog prometa (posebno sigurnosti zračnog prometa i upravljanja zračnim prometom) te unutarnjih plovih putova (tehnički zahtjevi za plovila).
- Osigurati učinkovitu primjenu i provedbu zakonodavstva iz područja prometa, posebno onih koji se odnose na sigurnost plovidbe.
- Pripremiti tursku prometnu flotu (posebno u pomorskom i cestovnom prometu) za tehničke standarde što će omogućiti potpunu integraciju u unutarnje tržište.

#### *Ekonomska i monetarna unija*

- Izmijeniti zakon o Središnjoj banci kako bi se omogućilo sudjelovanje u Europskom sustavu središnjih banaka (ESSB).
- Dovršiti uspostavu neovisnosti Središnje banke od Vlade.

#### *Statistika*

- Usvojiti statističku metodologiju i praksu koja je kompatibilna onoj u EU-u, posebno u vezi s procjenom BDP-a, harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena, kratkoročnim pokazateljima, socijalnom statistikom, poslovnim registrom i platnom bilancom.
- Uskladiti makroekonomsku statistiku s pravnom stečevinom u području statistike.
- Osigurati odgovarajuće osposobljavanje osoblja i jačati administrativne kapacitete.

#### *Zapošljavanje i socijalna pitanja*

- Ukloniti preostale oblike diskriminacije žena i sve oblike diskriminacije na temelju spola, rasne ili etničke pripadnosti, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, starosti ili spolne orijentacije.
- Prenijeti zakonodavstvo EU-a u području radnog prava, jednakog postupanja sa ženama i muškarcima, zdravlja i sigurnosti na radu te javnog zdravlja, osnažiti s tim povezane administrativne strukture te one potrebne za koordinaciju socijalnog osiguranja.
- Osigurati učinkovitu primjenu i provedbu socijalne politike i pravne stečevine u području zapošljavanja.



- Pripremiti nacionalnu strategiju zapošljavanja radi kasnijeg sudjelovanja u europskoj strategiji zapošljavanja uključujući pokretanjem zajedničkog preispitivanja zapošljavanja, te u tom kontekstu razviti kapacitete za praćenje tržišta rada i socijalnih kretanja, posebno učinak tekućih i sve bržih strukturnih promjena.
- Nastaviti razvijati socijalnu zaštitu, posebno konsolidiranjem reforma sustava socijalnog osiguranja kako bi ga se učinilo financijski održivim, istodobno jačajući mrežu socijalne zaštite.

#### *Energija*

- Restrukturirati javna energetska poduzeća i nastaviti otvarati različite sektore; jačati administrativne i regulatorne strukture.
- Dovršiti usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom Zajednice u području energije.

#### *Telekomunikacije*

- Dovršiti prenošenje zakonodavstva Zajednice.
- Razviti sveobuhvatnu politiku za čitavi sektor komunikacija.

#### *Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata*

- Razviti nacionalnu politiku za stvaranje ekonomske i socijalne kohezije radi smanjivanja unutarnjih razlika, uključujući postupke planiranja proračuna za višegodišnje razdoblje i osnivanje struktura za praćenje procjena i evaluaciju.

#### *Kultura i audiovizualna politika*

- Dovršiti usklađivanje zakonodavstva u području audiovizualne politike i jačati sposobnost neovisnih regulatornih tijela za radio i televiziju.

#### *Okoliš*

- Primjena i provedba pravne stečevine EU-a u području okoliša, posebno pomoću stvaranja okvirnog i sektorskog zakonodavstva, zajedno s jačanjem institucionalnih, administrativnih i nadzornih kapaciteta kako bi se osigurala zaštita okoliša.
- Provoditi pravnu stečevinu pri čemu se posebna pozornost treba posvetiti okvirnom zakonodavstvu, horizontalnom zakonodavstvu te zakonodavstvu koje se tiče zaštite prirode, kvalitete vode i gospodarenja otpadom; provesti strategiju gospodarenja otpadom.
- Uspostaviti mreže za praćenje te omogućiti postupke kao i uspostavu inspektorata za okoliš, uključujući prikupljanje podataka.
- Integrirati načela održivog razvoja u definiciju i provedbu politika svih ostalih sektora.
- Primijeniti i provoditi Direktivu o procjeni učinka na okoliš.

#### *Carine*

- Dovršiti usklađivanje zakonodavstva posebno o slobodnim zonama, robi i tehnologijama dvojne namjerne, prekursorima te krivotvorenim i piratskim proizvodima.

#### *Pravosuđe i unutarnji poslovi (PUP)*

- Razviti programe osposobljavanja o pravu Zajednice te o provedbi pravne stečevine u području pravosuđa i unutarnjih poslova.
- Nastaviti razvijati i jačati institucije pravosuđa i unutarnjih poslova posebno kako bi se osigurala odgovornost policije.
- Usvojiti pravnu stečevinu EU-a u području zaštite podataka kako bi se omogućilo potpuno sudjelovanje u Schengenskom informacijskom sustavu i u Europolu.
- Započeti s usklađivanjem zakonodavstva i prakse u vezi s vizama s onima EU-a.
- Usvojiti i provoditi pravnu stečevinu EU-a kao i prakse u vezi s migracijama (prihvat, ponovni prihvat, protjerivanje) kako bi se spriječilo nezakonito useljavanje.
- Nastaviti jačati upravljanje granicom i pripremati se za punu provedbu Schengenske konvencije.

- Ukinuti geografske rezerve u odnosu na Ženevsku konvenciju iz 1951. u području azila i razviti smještajne kapacitete te socijalnu potporu izbjeglicama.
- Usvojiti i provoditi pravnu stečevinu EU-a u području korupcije, borbe protiv droga, organiziranog kriminala, pranja novca i pravosudne suradnje u kaznenim i građanskim stvarima; nastaviti intenzivirati međunarodnu suradnju u tim područjima.

#### *Jačanje administrativnih kapaciteta i kapaciteta pravosuđa*

- Dovršiti reformu s ciljem osuvremenjivanja javne uprave kako bi se osiguralo učinkovito upravljanje politikama Zajednice, uključujući jačanje upravljanja granicom i pripremu pune provedbe Schengenske konvencije.
- Dovršiti zakonodavni okvir za unutarnju i vanjsku financijsku kontrolu; dovršiti uspostavu središnje organizacije unutar vlade za usklađivanje funkcija unutarnje revizije i kontrole; dovršiti uspostavu jedinica za unutarnju reviziju i kontrolu u središtima potrošnje; dovesti u završnu fazu uređivanje ‚funkcionalne neovisnosti‘ za nacionalne unutarnje kontrolore i revizore kako na središnjoj tako i na decentraliziranoj razini te financijsku kontrolu *ex-ante*; izdati priručnik za reviziju i razviti revizorski postupak za kontrolu fondova EU-a.
- Dovršiti teritorijalnu reformu i razviti koncept regionalnog i općinskog upravljanja.
- Uspostaviti operativne strukture na regionalnoj razini i poduprijeti postojeće administrativne strukture koje se bave regionalnim razvojem.

## 5. PROGRAMIRANJE

Tijekom razdoblja od 1996. do 1999., Turska je primila 376 milijuna EUR pomoći u obliku bespovratnih sredstava što predstavlja godišnji prosjek od nešto iznad 90 milijuna EUR. Od 2000. nadalje godišnje alokacije Turskoj utvrđene su na 15 % od bilateralnih odobrenih sredstava MEDA-e pored sredstava predviđenih u okviru dvije uredbe o europskoj strategiji i pretprijetnoj strategiji. Prvom Uredbom donesena u travnju 2000. predviđeno je 5 milijuna EUR godišnje tijekom tri godine kako bi se provele mjere za intenziviranje carinske unije između EZ-a i Turske. Druga uredba koja je u postupku donošenja odnosi se na provedbu mjera za promicanje gospodarskog i socijalnog razvoja Turske i tijekom tri godine osigurat će 45 milijuna EUR godišnje.

Sva ova sredstva bit će usmjerena na pretprijetno razdoblje. U 2000. dolazi do preraspodjele sredstava kako slijedi:

- 50 % odobrenih sredstava bit će usmjereno na strukturne i sektorske reforme, ponajprije s ciljem usklađivanja turskog zakonodavstva i prakse s pravnom stečevinom EU-a. Reforme će se podupirati pomoću instrumenata za strukturnu prilagodbu; cilj je pomoći Turskoj u poduzimanju većih strukturnih reformi u skladu s pravnom stečevinom i uz blisku suradnju s MMF-om i Svjetskom bankom.
- 50 % odobrenih sredstava služiti će za financiranje drugih mjera kojima je cilj integracija Turske u EU: kako bi se pomoglo turskoj upravi i institucijama u razvijanju kapaciteta za provedbu pravne stečevine (jačanjem institucija); kako bi se pomoglo Turskoj u mobiliziranju investicija potrebnih kako bi se industrija i infrastruktura dovela do standarda u Zajednici (podupiranjem investicija te regionalnim i ruralnim razvojem). U okviru ovih sredstava Turska također može financirati dio svog sudjelovanja u programima i agencijama Zajednice, uključujući i peti okvirni program za istraživanja i tehnološki razvoj (SL L 26, 1.2.1999., str. 1.) i u područjima osposobljavanja te malog i srednjeg poduzetništva (MSP).

### 5.1. Uloga međunarodnih financijskih institucija

Pristupnim partnerstvom suradnja između Turske i međunarodnih financijskih institucija dobiva novi poticaj i novi fokus. Bespovratna sredstva stavljena na raspolaganje u okviru Pristupnog partnerstva služe kao početni kapital i katalizator za veće iznose za razvoj koje dodjeljuju međunarodne financijske institucije. Ovaj proces razvila je Komisija u suradnji sa zemljama kandidatkinjama, Europskom investicijskom bankom (EIB) i međunarodnim financijskim institucijama, posebno Svjetskom bankom, s ciljem olakšavanja sufinanciranja projekata u vezi s pretprijetnim prioritetima. Istodobno je važno da postoji uska suradnja s programima drugih donatora (države članice; države ne-članice).

## 6. UVJETOVANOST

Pomoć Zajednice u financiranju projekata putem pretprijetnih instrumenta za Tursku ovisi o poštovanju obaveza preuzetih u okviru Sporazuma o pridruživanju, carinske unije i povezanih odluka Vijeća za pridruživanje između EZ-a i Turske, npr. o trgovinskom režimu za poljoprivredne proizvode. Trebaju se poduzeti daljnji koraci u smjeru ispunjavanja kriterija iz Kopenhagena te posebno u smjeru napretka u postizanju posebnih prioriteta ovog Pristupnog partnerstva u 2001. Nepoštovanje ovih općih uvjeta moglo bi dovesti do odluke Vijeća o suspendiranju financijske pomoći na temelju članka 4. predložene Uredbe o jedinstvenom okviru.

## 7. PRAĆENJE

Provedba Pristupnog partnerstva pratit će se u okviru Sporazuma o pridruživanju. Kako je istaknulo Europsko vijeće u Helsinkiju, za Tursku je važno da institucije Sporazuma o pridruživanju nastave biti okvir unutar kojeg se može preispitivati usvajanje pravne stečevine EU-a, u skladu s jednakim rješenjima, bez obzira na to jesu li pregovori otvoreni ili ne.

O relevantnim odjeljcima Sporazuma o pridruživanju raspravljat će se u odgovarajućim pododborima. Odbor za pridruživanje raspravlja o ukupnim kretanjima, napretku i problemima u ispunjavanju prioriteta i prijelaznih ciljeva kao i o pojedinim pitanjima koja mu upute pododbori.

Kao prvo, Upravni odbor MEDA-e osigurava da su financijske odluke na temelju tri instrumenta (MEDA, dvije Financijske uredbe na temelju europske strategije) međusobno usklađene te usklađene s Pristupnim partnerstvom.

Komisija priprema novu jedinstvenu uredbu za provedbu nove proračunske linije „Prepristupna strategija za Tursku” (prednacrt proračuna za 2001.). Nakon donošenja te uredbe, Upravljački odbor PHARE-a brine se za praćenje usklađenosti s Pristupnim partnerstvom.

---